

VIII Халықаралық Ғылыми-тәжірибелік Конференциясы
Білім беру саласындағы өзгерістер аясын кеңейту

Кәсіби даму: Қазақстандағы іс- тәжірибедегі зерттеу жобасын енгізудегі мәселелер

Нагибова Гулзина Сапарғалиевна,
білім беруді басқару магистрі

Орал қаласындағы физика-математика бағытындағы Назарбаев
Зияткерлік мектебі

27-28 қазан 2016 ж. Астана, Қазақстан.

Зерттеу мақсаты

- Назарбаев Зияткерлік мектебі мұғалімдерінің іс-тәжірибедегі зерттеумен жұмыстануы барысында кездесетін қиындықтары мен олардың алдын алу жолдарын анықтау.

Зерттеу сұрақтары

- НЗМ мұғалімдері іс-тәжірибені зерттеу барысында қандай қиындықтарға кездеседі?
- Табылған мәселелерді шешу жолдары қандай?

Әдебиеттерге шолу

- Зерттеушілердің пайымдауынша, іс-тәжірибегі зерттеу мұғалімдердің кәсіби дамуына зор үлесін қосады. (*Zeichner & Klehr, 1999; Savoie-Zajc and Descamps-Bednarz, 2007; Jaipal & Figg, 2011; Keegan, 2016*).
- Оқылған әдебиеттер мектептегі зерттеу жобасын сәтті енгізу үшін кедергілер туғызып отырған мәселелердің бар екендігін дәлелдейді. (*Caro-Bruce & McCreadie, 1994; Zeichner & Klehr, 1999; Mingucci, 2001; Zhou, 2013*).
- Академиялық мәселелер зерттеу білімі мен дағдыларының жетіспеуімен байланысты (*Caro-Bruce & McCreadie, 1994; Zeichner & Klehr, 1999; Mingucci, 2001; Zhou, 2013*).
- Академиялық емес мәселелер мұғалімдердің зерттеу үшін уақыт, қолдау, қаржыландыру және ресурстармен қамтамасыз етумен байланысты (*Caro-Bruce & McCreadie, 1994; Zeichner & Klehr, 1999; Mingucci, 2001; Zhou, 2013*).
- Қазақстанда іс-тәжірибедегі зерттеу жобасы ең алғаш рет 2012 жылы енгізілді (*McLaughlin & Ayubayeva, 2015*).

Әдістеме

- Зерттеу әдісі: Сапалық
- Зерттеу құралы: жартылай құрылымдалған интервью
- Орны: НЗМ-ң бірі
- Қатысушылары: 10 мұғалім (5 тәжірибелі & 5 жаңадан бастаған).

Зерттеуге қатысушылар

No.	Аты (код)	Жынысы	Пәні	Жобаға қатысу жыл саны
Іс-тәжірибедегі зерттеу жобасына қатысушы, бірақ НЗМ деңгейінде ешбір оқыту курсына қатыспаған мұғалімдер				
1.	Мұғалім 1	әйел	Қазақ тілі мен әдебиеті	1,5
2.	Мұғалім 2	ер	Қазақ тілі мен әдебиеті	1,5
3.	Мұғалім 3	әйел	Жаһандық перспективалар, ағылшын тілі	0,7
4.	Мұғалім 4	әйел	Биология	0,5
5.	Мұғалім 5	әйел	Математика	1,5
Іс-тәжірибедегі зерттеу жобасына қатысушы және НЗМ деңгейінде бірнеше оқыту курстарына қатысқан мұғалімдер				
6.	Мұғалім 6	әйел	Ағылшын тілі	4
7.	Мұғалім 7	ер	Дене шынықтыру	2
8.	Мұғалім 8	әйел	Қазақ тілі мен әдебиеті	4
9.	Мұғалім 9	әйел	Орыс тілі мен әдебиеті	3
10.	Мұғалім 10	әйел	Ағылшын тілі	3

Нәтижелер: Іс-тәжірибедегі зерттеу жобасын енгізудегі мәселелер

Академиялық мәселелер

Зерттеу жүргізу үшін білімнің жетіспеуі

- Мектептегі зерттеу жұмысының мәнін дұрыс түсінбеуі
- Зерттеу жүргізу білімі мен тәжірибесінің аздығы
- Төмен қызығушылық

Зерттеу жүргізу үшін дағдының жетіспеуі

- Тайм-менеджмент дағдылары
- АКТ дағдылары
- Ағылшын тілі деңгейі
- Рефлексия және зерттеу дағдылары

Академиялық емес мәселелер

Зерттеу жүргізу үшін ресурстардың жетіспеуі

- Зерттеу туралы қазақ және орыс тілдеріндегі ресурстардың жоқтығы
- Зерттеу жүргізу үшін әдебиеттердің аздығы
- Қазақ және орыс тілдеріндегі зерттеу жұмыстарының аздығы

Нәтижелер: Мектептегі іс-тәжірибедегі зерттеу тәжірибесін жақсарту үшін ұсыныстар

Позитивті
ынтымақтастық
ортасын құру

Зерттеу
мәдениетін
қалыптастыру

Зерттеу
жұмыстарын
біріге жүргізу

Көңіл-күй
қолдауы мен
мадақтау

Ресурстармен
қамтамасыз ету

Зерттеу жүргізу
туралы ресурстар

Жеке қолдау
таныту / TRC

Семинарлар мен
тренингтер
ұйымдастыру

Өзіндік кәсіби дамуға
жағдай жасау

Зерттеу жүргізу
стратегияларын
меңгеру

Зерттеу жүргізуге
қажетті негізгі
дағдыларды
жетілдіру

Қорытынды

- НЗМ мектептерінің бірінде мұғалімдер зерттеу жүргізу барысында академиялық және академиялық емес қиындықтарға кездеседі.
- Анықталған мәселелердің бірнешеуі (теориялық білімнің, дағдылардың, қолдау мен ресурстардың жетіспеуі) қарастырылған әдебиеттерге сәйкес келеді.
- Кейбір анықталған мәселер (ағылшын тілі мен АКТ төмен деңгейде меңгеру, қазақ және орыс тілдеріндегі ресурстардың жетіспеуі) тек осы НЗМ мектебінде ғана кездесті.
- Зерттеу нәтижелері табылған мәселелердің шешімдерін анықтады. Егер кейбір мұғалімдер өздеріне үздіксіз қолдау қажет деп тапса, басқалары өз-өздерін кәсіби тұрғыда дамытып отыру қажет деп көрсетті.

Шектеулер & қолданылуы

- НЗМ мектебіндегі қаржыландыру және еңбек ету жағдайы Қазақстанның басқа мектептерінен ерекше.
- Қатысушылар санының аздығы.
- Зерттеу құралдарының аздап қолданылуы.
- Зерттеу нәтижелері мектеп мұғалімдеріне, координаторларға, әкімшілікке және де заңды өкілдерге бағытталған.